

Nr 3

Memorial med överlämnande av kommitténs för firande av representationsreformens 100-årsjubileum till fullmäktige i riksgäldskontoret avgivna berättelse över kommitténs verksamhet under år 1963.

Med anledning av riksdagens år 1954 åt fullmäktige i riksgäldskontoret lämnade uppdrag tillsatte fullmäktige år 1956 en kommitté för att förbereda firandet av representationsreformens 100-årsjubileum. Sedan riksdagen den 14 december 1960 beslutat i princip godkänna ett av denna kommitté framlagt förslag till publikationer i anledning av jubileet samt uppdragit åt fullmäktige att i enlighet med de av kommittén uppdragna riktlinjerna föreställa om utgivning av det föreslagna jubileumsverket, uppdrog fullmäktige åt kommittén att vidtaga för utgivningen erforderliga åtgärder. För ändamålet har under anslaget Riksdagen: Utgivande av särskilda publikationer i riksstaten för vart och ett av budgetåren 1961/62—1963/64 reservationsvis anvisats 40 000 kronor.

Kommitténs till fullmäktige i riksgäldskontoret avgivna berättelse över sin verksamhet under åren 1961 och 1962 har delgivits riksdagen såsom bilaga 2 till bankoutskottets utlåtande nr 21 år 1963.

Kommittén, som för närvarande består av andra kammarens talman Fridolf Thapper (ordförande), första kammarens talman Gustaf Sundelin och förste vice talman Axel Strand samt ledamöterna i andra kammaren Sten Wahlund och Jean Braconier, har den 10 december 1963 till fullmäktige i riksgäldskontoret avgivit berättelse över sin verksamhet under år 1963, vilken berättelse av fullmäktige överlämnats till bankoutskottet.

Utskottet har ansett nämnda berättelse, vilken såsom bilaga fogats vid detta memorial, böra bringas till riksdagens kännedom; vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 16 januari 1964

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Schmidt, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Nils Theodor Larsson, Åkerlund och Larfors;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Sköldin, Berglund, Bengtsson i Landskrona, Lindahl, Rask och Börjesson i Falköping.

Bilaga

Till Herrar fullmäktige i riksgäldskontoret

Kommittén för firande av representationsreformens 100-årsjubileum får härmed avgiva berättelse över sin verksamhet under år 1963.

Ledningen av arbetet med de beslutade publikationerna i anledning av jubileet har även under innevarande år utövats av förre universitetskanslern Arthur Thomson. I fråga om huvuddata i avtalen med författarna, det aktuella läget beträffande planläggningen av och arbetet med de olika avsnitten samt förhandlingarna angående tryckningen och distributionen av skrifterna hänvisas till Thomsons här i avskrift bilagda skrivelse till kommittén den 5 december 1963.

Kostnaderna för år 1963 framgår av nedanstående sammanställning.

Arvode till redaktören	2 000:—
Arvode till redaktionssekreteraren	5 000:—
Arvode till författaren av bibliografien och registren	1 000:—
Utbetalningar i avräkning å författararvodena	29 000:—
Ersättning för resekostnader m. m. i samband med arbetet med bibliografien och registren	98: 80

Summa kronor 37 098: 80

Beträffande fördelningen av de till författarna utbetalade beloppen samt innebörden av en med docenten Gunnar Gerdner träffad överenskommelse om ersättning för avstådda löneförmåner under tjänstledighet för fullgörande av författaruppdrag för kommitténs räkning får kommittén hänvisa till bifogade avskrift av universitetskansler Thomsons den 5 december 1963 dagtecknade särskilda skrivelse till kommittén angående kostnaderna för arbetet med jubileumsverket. Stockholm den 10 december 1963.

För Kommittén för firande av representationsreformens
100-årsjubileum

FRIDOLF THAPPER

Sune K. Johansson

Till Kommittén för firande av representationsreformens 100-årsjubileum

Vid kommitténs sammanträde den 13 november 1962 uppdrogs åt redaktören för jubileumsverket till representationsreformens 100-årsjubileum att å kommitténs vägnar träffa avtal med författarna till de i verket ingående skrifterna. De med stöd härav ingångna avtalen överensstämmer helt med de vid sammanträdet redovisade förslagen utom i vad avser delen om parlamentarismens utveckling, där författandet av avsnittet om decharge-, interpellations- och frågeinstitutet utgått ur docenten Gunnar Gerdners åtagande och uppdragits åt preceptorn Nils Andrén. Möjligheten av att en sådan av-

vikelse skulle bli aktuell angavs redan i kommitténs föregående berättelse. Kontraktens huvuddata framgår av följande sammanställning.

Del eller avsnitt	Författare	Antal tryckark à 16 sidor om cirka 2 500 typer	Arvode	Fullständigt manuskript skall avlämnas senast den
Den politiska utvecklingen 1866—1965: Avsnittet om den sociala och ekonomiska bakgrunden	Professor Sten Carlsson	14	16 800	31/12 1964
D:o Avsnittet om valrätt, valsätt, partiväsande m. m.	Rektorn, docenten Lars G. Sköld	17	11 900	30/4 1965
Parlamentarismens utveckling: Huvuddelen	Docenten Gunnar Gerdner	21	14 700	30/6 1965
D:o Avsnittet om decharge-, interpellations- och frågestituten	Preceptor Nils Andréén	5	3 500	1/4 1965
D:o Avsnittet om folkomröstningsinstitutet	Docenten Gunnar Wallin	5	3 500	1/2 1965
Tvåkammerssystemets funktion	Universitetslektorn docenten Olle Nyman	12	8 400	1/4 1965
Riksdagens arbetsformer	Professor Nils Stjernquist	25	17 500	30/6 1965
Register till »Sveriges riksdag»	Överbibliotekarien Lars Frykholm	16}		1/1 1964
Bibliografi över skrifter rörande riksdagen	»		4 000	31/12 1966
Register till skrifter i samband med representationsreformens 100-årsjubileum och regeringsformens 150-årsjubileum	»	10}		31/12 1966

Om planläggningen av och arbetet med de olika avsnitten har författarna såsom svar på skriftlig förfrågan meddelat följande.

Den politiska utvecklingen 1866—1965

Professor Sten Carlsson, som utarbetar framställningen om den sociala och ekonomiska bakgrunden, har gått igenom huvudparten av källmaterialet, och flertalet avsnitt föreligger i preliminärt koncept.

Docenten Lars Sköld har påbörjat planläggningen av och materialinsamlingen för avsnittet om valrätt, valsätt, partiväsande m. m. Skölds undervisningsprogram har lagts så att han i stor utsträckning kan ägna våren 1964 åt arbetet med denna avhandling.

Parlamentarismens utveckling

Docenten Gunnar Gerdner har framlagt en detaljerad skiss till dispositionsplan för huvudavsnittet av denna del. Gerdner kommer att vara tjänstledig för arbetet med här ifrågavarande avhandling under tiden den 16 januari—30 juni 1964.

Docenten Gunnar Wallins arbete med framställningen om folkomröstningsinstitutet befinner sig på ett förberedande stadium. Detsamma gäller

preceptor Nils Andréns arbete med avsnittet om decharge-, interpellations- och frågeinstitutet.

Tvåkammersystemets funktion

Docenten Olle Nyman har påbörjat arbetet med skriften om tvåkammersystemets funktion och därvid främst varit sysselsatt med materialinsamling. Sålunda har riksdagshandlingarna från 1919 till innevarande tid genomgått.

Riksdagens arbetsformer

Professor Nils Stjernquist har i samband med sitt arbete som expert i författningsutredningen insamlat material till framställningen om riksdagens arbetsformer, speciellt uppgifter angående nuvarande praxis. Författaren överväger för närvarande olika alternativ till dispositionsplan för skriften.

Bibliografien över skrifter rörande riksdagen och register till »Sveriges riksdag» m. m.

Överbibliotekarien Lars Frykholm har färdigställt ett maskinskrivet manuskript till register till »Sveriges riksdag», och arbetet med en slutgiltig avstämning av detta register har påbörjats.

Sammanställandet av uppgifter för förteckningen över hittills utkommen litteratur om riksdagen har av Frykholm avslutats, bortsett från den genomgång av visst material i Helsingfors som eventuellt kan befinnas nödvändig. Då bibliografien ansetts böra omfatta hela hundraårsperioden 1866—1965 och en kontinuerlig komplettering sålunda måste ske och icke kan vara slutförd förrän under år 1966, har tidpunkten för avlämnandet av manuskript till bibliografien, såsom i tabellen ovan angivits, satts till den 31 december 1966. Icke heller manuskriptet till register till skrifter i samband med representationsreformens 100-årsjubileum behöver enligt avtalet vara avlämnat före utgången av år 1966. Den volym, som innehåller bibliografien och det sist berörda registret, hinner sålunda icke färdigställas till jubileumsfestligheterna våren 1966. Då de skrifter, som utgavs vid regeringsformens 150-årsjubileum, kommer att omfattas av bibliografien har det befunnits onödigt att utarbeta ett separat register för nämnda skrifter.

Beträffande tryckningen och distributionen av de planerade skrifterna har samråd ägt rum med tryckeriintendenten vid statskontoret, och författarna har beretts tillfälle att framföra sina synpunkter på vissa i samband med tryckningen aktualiserade frågor. Förhandlingar har upptagits med följande förlag och tryckerier:

Almqvist & Wiksell/Gebbers Förlag AB
Esselte AB
AB P. A. Norstedt & Söner
AB Håkan Ohlssons Boktryckeri
Victor Pettersons Bokindustri AB
AB Svenska Bokförlaget

Samtliga tillfrågade företag har på grundval av det material som tillställts dem förklarat sig intresserade av att diskutera villkoren för deras medverkan, som förutsatts alternativt kunna innefatta

- a) endast tryckning och bindning av jubileumsverket;
 b) tryckning och bindning av jubileumsverket samt försäljning av verket i distribution;
 c) utgivande av jubileumsverket som egen förlagsartikel.

Från berörda företag har begärts offert på tryckning och bindning av samtliga planerade skrifter utom registret till »Sveriges riksdag», vilket band avses skola givas en utformning som i möjligaste mån ansluter sig till de tidigare utgivna delarna av nämnda verk. För anbudsgivningen skall gälla här i avskrift bilagda, av grafiske konsulten och formgivaren Johan W. Hillbom utarbetade tekniska specifikation* med därvid fogade anvisningar. Hillbom kommer i mån av behov att anlitas som konsult även under det fortsatta utgivningsarbetet.

Vid riksdagens beslut om jubileumsverket förutsattes att kommittén skulle ingiva framställning om medel för täckande av tryckningskostnaderna så snart underlag för beräkningarna förelåg och att i samband därmed förslag skulle framläggas rörande upplagens storlek och den lämpligaste formen för försäljning till allmänheten av arbetet. De för bedömandet av hithörande frågor erforderliga förhandlingarna kommer att vara slutförda i sådan tid att medelsframställningen kan föreläggas 1964 års riksdag. Stockholm den 5 december 1963.

A. THOMSON

Sune K. Johansson

* Här utesluten.

Till Kommittén för firande av representationsreformens 100-årsjubileum

Såsom ersättning för under år 1963 utfört arbete med det planerade jubileumsverket till representationsreformens 100-årsjubileum får jag föreslå följande belopp:

Redaktören	2 000:—
Redaktionssekreteraren	5 000:—
Överbibliotekarien Frykholm (för arbete med register till »Sveriges riksdag» och bibliografien över skrifter rörande riksdagen)	1 000:—

Under år 1963 har i avräkning å författararvodena utbetalats sammanlagt 29 000 kronor enligt nedanstående specifikation.

Författare	Arvode kr.	I avräkning har utbetalats		I avräkning kommer under år 1964 att utbetalas	
		för tiden	kr.	för tiden	kr.
Preceptor Nils Andrén	3 500	1/7—31/12	1 000	1/1—31/12	2 000
Professor Sten Carlsson	16 800	1/1—31/12	8 000	1/1—30/6	4 000
Docenten Gunnar Gerdner	14 700	»	4 000	1/1—31/12	4 000
Docenten Olle Nyman	8 400	»	4 000	1/1—30/6	2 000
Docenten Lars Sköld	11 900	»	4 000	1/1—31/12	4 000
Professor Nils Stjernquist	17 500	»	6 000	1/1—31/12	6 000
Docenten Gunnar Wallin	3 500	»	2 000	1/1—30/6	1 000
Summa	76 300		29 000		23 000

I avtalet med docenten Gerdner har intagits en bestämmelse av innebörd, att det efter 700 kronor per ark beräknade arvudet skall minskas i viss omfattning i den mån ersättning utgår för avstådda löneförmåner under tjänstledighet för arbete med avhandlingen om parlamentarismens utveckling. Grunderna för denna reducering skall fastställas av kommittén. Under åberopande av detta stadgande, som utgjorde en ovillkorlig förutsättning för att Gerdner skulle åtaga sig författaruppdraget, har Gerdner i skrivelse den 26 november 1963 meddelat att han begärt tjänstledighet från sitt universitetslektorat vid Göteborgs universitet under tiden den 16 januari—30 juni 1964 och att denna anhållan tillstyrkts av berörda myndigheter. Enligt skriftlig uppgift från akademiräntmästaren uppgår Gerdners löneförmåner under angivna tid till 3 855 kronor för månad. Medel till ersättning härför har upptagits i beräkningen av anslagsbehovet för kommitténs verksamhet under budgetåret 1963/64. Jag föreslår att den förutsatta minskningen av Gerdners arvode bestämmes till 2 000 kronor.

Överbibliotekarien Frykholm har under år 1963 icke behövt anlita något biträde för arbetet med bibliografien och registren. Omkostnaderna för detta arbete inskränker sig därför till ersättning för resekostnad m. m. med sammanlagt kronor 98:80. Stockholm den 5 december 1963.

A. THOMSON